

fornemmelig denne Betragtning, som har været den ledende for Finantsudvalget. Man kunde jo iøvrigt, for at naae det her omhandlede vigtige Formaal, gaae forffjellige Veie; Staten kunde saaledes selv oprette et saadant Institut, og, naagt det er muligt, at det vilde blive dyrere, saa havde man dog Forholdet reent og klart; men jeg troer, at man maafee kunde bibeholde et saadant Instituts private Character og dog give et Bidrag dertil; men, naar man fulgte den samme Fremgangsmaade, som man i lignende Tilfælde har fulgt, nemlig: at sætte visse Betingelser for Statens Bidrag, f. Ex. en saadan Betingelse, at Staten gav noget Bist i Forhold til det, som Private bidrage (Hør!) — thi derved, at Statens Bidrag sættes i et vist vorende Forhold til de private Bidrag og dette er ved flere Love, som ere givne herfra, anerkjendt at være det Rette — fremmer man de Privates Interesse, idet disse da sige: give vi et Bidrag, saa kommer Staten ogsaa til at give et forholdsvist Bidrag. Endelig troer jeg heller ikke, at der i og for sig vilde være noget Betænkeligt i, om der i ugunstige Aar, medens Interessen for denne Sag maafee kan være noget sygnet, gif noget af Institutets Capital med.

Herved begrundes Udvalgets Indstilling til Thinget om, at man „for Tiden“ ikke skal bevilge Tilskudet.

Forøvrigt kan jeg heller ikke ganske anerkjende Institutets Trængsel til den foreslaaede Understøttelse. Institutet har vel havt en temmelig besværlig Tid at gienemgaae, og har navnlig for Exempel havt Krigsskat at udrede; det udreder den nu ikke mere. Men Institutet har for Tiden Noget over 20 Clever, omtrent 24, tidligere havde det mellem 44 og 50 Clever; ikke desto mindre har man dog beregnet Udgifterne efter Gjennemsnittet af de sidste 10 Aar. Nu veed jeg meget vel, at Udgifterne ikke aftage i samme Forhold, som Clevernes Antal aftager; men at de aftage Noget, naar Cleverne aftage, er dog indlysende. Ilige maade troer jeg, at, naar man med Hensyn til Udgiftsposterne beregner efter Gjennemsnit af de sidste 10 Aar, saa er der Indtægtsposter, som maae beregnes paa samme Maade;

man har desuagtet beregnet Indtægten af Communen efter et Gjennemsnitsbeløb af 3,000 Rbd., skjøndt den i Aarene 1849 og 1850 udgjorde 500 Rbd. aarlig. Jeg anseer det derfor ikke for aldeles afgjort, at Institutet trænger til Understøttelse. Et Institut, som har henved en halv Tønde Guld, eier Gaarde og saar Bidrag, deels af Communen og deels af Private, troer jeg ogsaa maatte kunne komme ud af det uden Understøttelse; men, skulde det virkelig trænge dertil, saa skulle vi ikke understøtte paa en Maade, som vil dræbe de Privates Virksomhed, men paa en Maade, som vil give de Private fornyet Opfordring til ogsaa at understøtte. Jeg troer derfor, at det var meget rigtigt, at man foreløbig nægtede Tilskudet; maafee den ærede Justitsminister da kunde finde sig foranlediget til at fremlægge et lille Lovforslag om denne Gjenstand, for at man kunde, saaledes som tidligere er gjort med et Institut af lignende Bessaffenhed, saae denne specielle Sag under den Overveielse, som den trænger til; jeg er overbevist om, at det ærede Thing da beredvillig vil skænke den ærede Justitsminister sin Understøttelse til at fremme de Formaal, som han har udtalt i sit Foredrag.

Re: Jeg troer dog heller ikke, at den af den ærede sidste Taler foreslaaede Veie er den ganske rigtige eller hensigtsmæssige: at tænke paa ved et ældre Institut, som allerede har bestaaet i en Række af Aar, der at combinere en offentlig og privat Virksomhed med hinanden. Den ærede Taler har meent, at man dræber ganske den private Interesse for lignende Instituter, naar man ikke søger at paakalde den; jeg mener, at man ogsaa skal være varsom med at paakalde den for hyppig (Hør!); der fremtræder daglig og navnlig i vore Tider mere og mere paatrængende Formaal for en saadan privat Virksomhed, og man kan heller ikke sige, at den trækker sig tilbage derfra; men det vilde let bevirkes, det kunde blive Tilfældet, naar man sløvede den for meget ved igjen dermed at søge at oplive saadanne Indretninger, som den oprindelig har været med at skabe; her troer jeg, at det er med Rette, at Staten skal træde til med en Hjælp, naar en saadan behøves, og det kan skee, som her,